

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 6 maj 2003

om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag

[delgivet med nr K(2003) 1422]

(Text av betydelse för EES)

(2003/361/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 211 andra strecksatsen i detta, och

av följande skäl:

(1) I en rapport som 1992 lades fram för rådet på begäran av rådet (industri) den 28 maj 1990 föreslog kommissionen en begränsning av antalet definitioner av små och medelstora företag som används på gemenskapsnivå. Kommissionens rekommendation 96/280/EG av den 3 april 1996 om definitionen av små och medelstora företag⁽¹⁾ byggde på uppfattningen att olika definitioner på gemenskaps- och medlemsstatsnivå skulle kunna leda till brister i överensstämmelsen. Förekomsten av en enda marknad utan inre gränser, ansågs redan i sig som ett skäl till att företagen borde behandlas enligt gemensamma regler. Att arbeta med den målsättningen är särskilt viktigt, eftersom det finns många beröringspunkter mellan medlemsstaternas och gemenskapens stöd till mikroföretagen och de små och medelstora företagen (SMF-kategorin), t.ex. då det gäller strukturfonderna och forskning, och eftersom man måste undvika att gemenskapen inriktar sina åtgärder på en viss typ av företag som ingår i SMF-kategorin och medlemsstaterna på en annan typ. Om kommissionen, medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska investeringsfonden (EIF) tillämpar samma definition, blir de åtgärder som riktar sig till SMF-kategorin mer enhetliga och effektiva och riskerna för en snedvriden konkurrens skulle på så sätt begränsas.

(2) Rekommendation 96/280/EG har fått stor användning i medlemsstaterna och definitionen i dess bilaga återges bland annat i kommissionens förordning (EG) nr 70/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av

artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag⁽²⁾. Utöver de anpassningar som måste göras till den ekonomiska utvecklingen i enlighet med artikel 2 i bilagan till den rekommendationen bör hänsyn tas både till vissa tolkningssvårigheter som visat sig under tillämpningen och till synpunkter från företagen. Med tanke på det antal ändringar som behöver göras i rekommendation 96/280/EG liksom kraven på tydlighet bör den ersättas.

(3) Det bör också påpekas att i enlighet med artiklarna 48, 81 och 82 i fördraget, såsom de tolkats av EG-domstolen, bör man anse som ett företag varje enhet oberoende av juridisk form som bedriver en ekonomisk verksamhet, däribland sådana enheter som bedriver ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

(4) Ett av de viktigaste kriterierna är fortfarande antalet personer som är sysselsatta i företaget, nedan kallad "personalstyrkan", och det bör ses som huvudkriterium, men ett finansiellt kriterium är ett nödvändigt komplement för att få en bild av ett företags verkliga betydelse, uppträdande och konkurrenssituation. Det är dock inte önskvärt att använda omsättningen som enda finansiella kriterium, i synnerhet som handels- och distributionsföretagens omsättning till sin natur är högre än inom tillverkningssektorn. Kriteriet omsättning bör följaktligen kombineras med kriteriet balansomslutning, som ger en bild av ett företags totala tillgångar. Att överskrida ett av dessa båda kriterier är tillåtet.

(5) Trösklarna för omsättningen berör företag med mycket olika ekonomisk verksamhet. För att inte otillbörligt begränsa fördelarna med definitionen bör en uppdatering ske som tar hänsyn till både pris- och produktivitet utvecklingen.

⁽¹⁾ EGT L 107, 30.4.1996, s. 4.

⁽²⁾ EGT L 10, 13.1.2001, s. 33.

- (6) Då det gäller trösklarna för balansomslutningen är det rimligt att i brist på nya omständigheter behålla tillvägagångssättet enligt vilket man på trösklarna för omsättningen tillämpar en koefficient som bygger på det statistiska förhållandet mellan dessa båda variabler. Den konstaterade statistiska utvecklingen medför en kraftigare höjning av tröskeln för omsättningen. Eftersom denna utveckling är olika beroende på företagens storlekskategori, bör koefficienten justeras så att den så nära som möjligt återger den ekonomiska utvecklingen och så att mikroföretagen eller de små företagen inte missgynnas jämfört med de medelstora företagen. Koefficienten ligger mycket nära 1 för mikroföretagen och de små företagen. För enkelhetens skull bör därför ett och samma värde antas för dessa kategorier då det gäller tröskeln för omsättningen och tröskeln för balansomslutningen.
- (7) Precis som i rekommendation 96/280/EG är de finansiella trösklarna och trösklarna för personalstyrkan maxivärden och medlemsstaterna, EIB och EIF bör kunna fastställa lägre trösklar än gemenskapens för att kunna rikta in åtgärder på en viss typ av företag som ingår i SMF-kategorin. För att administrationen skall bli enklare bör de även kunna använda bara ett kriterium, nämligen personalstyrkan för att genomföra vissa åtgärder, dock inte på de områden som omfattas av konkurrensrättsens regler, där det också krävs att de finansiella kriterierna respekteras.
- (8) Som ett resultat av att den europeiska stadgan för småföretagen godkändes i juni 2000 då Europeiska rådet höll sitt möte i Santa Maria da Feira, bör definitionen av mikroföretag förbättras, eftersom detta är en kategori av små företag som är särskilt viktiga för att skapa företagande och sysselsättning.
- (9) För att bättre förstå den ekonomiska verkligheten för företag i SMF-kategorin och inte använda den benämningen på sådana grupper av företag vars ekonomiska styrkeförhållanden överstiger ett företag i SMF-kategorin bör man dela upp de olika typerna av företag beroende på om de är fristående, har ett aktieinnehav som inte ger kontroll (partnerföretag) eller är anknutna till andra företag. Den ägarandel som i rekommendation 96/280/EG sätts till 25 %, under vilken ett företag betraktas som fristående, bevaras.
- (10) För att stimulera etableringen av företag liksom finansieringen av mikroföretags och små och medelstora företags eget kapital och för att stimulera lokal och landsbygdsutveckling kan företagen anses vara fristående, även om vissa kategorier av investerare innehar 25 % eller mer av kapitalet, eftersom dessa anses ha en positiv inverkan på finansiering och etablering av detta slag. Man måste emellertid fastställa villkoren för dessa investerare. När det gäller fysiska personer eller grupper av fysiska personer som regelbundet ägnar sig åt riskkapitalinvesteringar (så kallade "business angels"), nämns dessa särskilt eftersom de, i jämförelse med andra riskkapitalinvesterarare, erbjuder ett värdefullt stöd genom att bistå de nya företagarna med relevanta råd. Deras investeringar i eget kapital är ett komplement till riskkapitalbolagens verksamhet genom att de bidrar med mindre belopp i tidiga skeden av företagens livscykel.
- (11) När det gäller definitionen av anknutna företag bör man för att förenkla särskilt för medlemsstaterna och företagen överta bestämmelserna i artikel 1 i rådets direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning⁽¹⁾, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG⁽²⁾, förutsatt att de motsvarar syftet med denna rekommendation. För att stärka incitamenten att investera eget kapital i SMF-kategorin antas det att det inte föreligger något dominerande inflytande över företaget i fråga i enlighet med de kriterier som anges i artikel 5.3 i rådets direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag⁽³⁾, senast ändrat genom direktiv 2001/65/EG.
- (12) För att se till att de fördelar som ges SMF-kategorin i lagstiftning och genom andra åtgärder kommer de företag till godo som har ett verkligt behov av dem bör även förbindelserna mellan företagen via fysiska personer beaktas. För att begränsa undersökningen av dessa situationer till det absolut nödvändiga bör hänsyn tas till dessa förbindelser endast då det handlar om bolag som utövar verksamhet på samma eller angränsande marknad, eventuellt med hänvisning till kommissionens definition av den aktuella marknaden i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning⁽⁴⁾.
- (13) För att undvika godtyckliga distinktioner mellan en medlemsstats olika offentliga organ och i rättssäkerhetens intresse bör det klargöras att ett företag vars kapital- eller röstandel till minst 25 % kontrolleras av offentliga organ inte tillhör SMF-kategorin.
- (14) För att minska företagets administrativa arbete, underlätta och påskynda behandlingen av de ärenden där det krävs att företag tillhör SMF-kategorin, bör vissa uppgifter om det berörda företaget kunna lämnas på heder och samvete.

⁽¹⁾ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 283, 27.10.2001, s. 28.

⁽³⁾ EGT L 222, 14.8.1978, s. 11.

⁽⁴⁾ EGT C 372, 9.12.1997, s. 5.

- (15) Det är nödvändigt att precisera den sammansättning av personalstyrkan som gäller för definitionen av SMF-kategorin. För att stimulera yrkesutbildning och varvad utbildning är det önskvärt att inte räkna in lärlingar och studerande med yrkesutbildningskontrakt vid beräkningen av personalstyrkan. Inte heller de som har mödraledighet eller föräldraledighet bör räknas in.
- (16) De olika typer av företag som definieras i förhållande till sina förbindelser med andra företag motsvarar objektivt sett olika grad av integrering. Därför bör olika villkor gälla för var och en av dessa typer av företag, då man beräknar de tal som motsvarar deras verksamhet och ekonomiska styrka.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS:

Artikel 1

1. Denna rekommendation gäller den definition av mikroföretag samt små och medelstora företag som används i olika gemenskapspolitiska områden inom gemenskapen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
2. Medlemsstaterna, Europeiska investeringsbanken, nedan kallad "EIB", och Europeiska investeringsfonden, nedan kallad "EIF", rekommenderas att
  - a) rätta sig efter avdelning I i bilagan för samtliga program som riktar sig till medelstora företag, "små företag" och mikroföretag,
  - b) vidta nödvändiga åtgärder för att använda storleksklasserna i artikel 7 i bilagan, framför allt när det gäller att kartlägga användningen av gemenskapens finansiella instrument.

Artikel 2

Trösklarna i artikel 2 i bilagan är maximivärden. Medlemsstaterna, EIB och EIF kan fastställa lägre trösklar. De kan också ta fasta enbart på kriteriet personalstyrka för att genomföra vissa delar av sin politik, dock inte på de områden som omfattas av bestämmelserna för statligt stöd.

Artikel 3

Denna rekommendation ersätter rekommendation 96/280/EG från och med den 1 januari 2005.

Artikel 4

Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna, EIB och EIF.

Medlemsstaterna, EIB och EIF uppmanas att informera kommissionen senast den 31 december 2004 om de åtgärder som de har vidtagit med anledning av den här rekommendationen och senast den 30 september 2005 om de första resultaten av tillämpningen av den.

Utfärdad i Bryssel den 6 maj 2003.

På kommissionens vägnar

Erkki LIIKANEN

Ledamot av kommissionen

BILAGA

AVDELNING I

DEFINITION AV MIKROFÖRETAG SAMT SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG ANTAGEN AV KOMMISSIONEN*Artikel 1***Företag**

Varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver en ekonomisk verksamhet skall anses som ett företag. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

*Artikel 2***Personalstyrka och finansiella trösklar som definition av olika företagskategorier**

1. Kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF-kategorin) utgörs av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år.
2. Inom SMF-kategorin definieras små företag som företag som sysselsätter färre än 50 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år.
3. Inom SMF-kategorin definieras mikroföretag som företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro per år.

*Artikel 3***Typer av företag som beaktas vid beräkning av personalstyrkan och de finansiella beloppen**

1. "Fristående företag" är de företag som inte betecknas som partnerföretag enligt punkt 2 eller anknutet företag enligt punkt 3.
2. "Partnerföretag" är de företag som inte betecknas som anknutna företag enligt punkt 3 och mellan vilka det finns följande förbindelse: ett företag (företag i tidigare marknadsled) innehar ensamt eller tillsammans med ett eller flera andra anknutna företag enligt punkt 3 minst 25 % av kapitalet eller rösterna i ett annat företag (företag i senare marknadsled).

Ett företag kan dock betecknas som fristående, och alltså inte anses ha ett partnerföretag, även om tröskelvärdet på 25 % har uppnåtts eller överskridits, om det gäller följande kategorier av investerare och dessa enskilt eller tillsammans inte är anknutna i den mening som avses i punkt 3 till det berörda företaget:

- a) Offentliga investeringsbolag, riskkapitalbolag, fysiska personer eller grupper av fysiska personer som regelbundet ägnar sig åt riskkapitalinvesteringar (så kallade "business angels") och som investerar eget kapital i icke börsnoterade företag, förutsatt att dessa "business angels" sammanlagda investering i ett och samma företag inte överstiger 1 250 000 euro.
  - b) Universitet eller forskningcentra utan vinstsyfte.
  - c) Institutionella investerare, inklusive regionala utvecklingsfonder.
  - d) självständiga lokala myndigheter som har en årlig budget som understiger 10 miljoner euro och som har färre än 5 000 invånare.
3. "Anknutna företag" är de företag som mellan sig upprätthåller en av följande förbindelser:
    - a) Ett företag innehar en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i ett annat företag.
    - b) Ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan.
    - c) Ett företag har rätt att utöva ett bestämmande inflytande över ett annat företag enligt ett avtal som är slutet med detta eller enligt en bestämmelse i det företags stadgar.
    - d) Ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag förfogar till följd av en överenskommelse med andra aktieägare eller delägare i företaget ensamt över en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i det företaget.

Ett bestämmande inflytande anses inte föreligga då de investerare som avses i punkt 2 andra stycket inte direkt eller indirekt deltar i förvaltningen av det berörda företaget, dock utan detta påverkar deras rättigheter som aktieägare eller delägare.

De företag som upprätthåller någon av de förbindelser som avses i första stycket via ett eller flera andra företag eller via de investerare som avses i punkt 2 skall också anses som anknutna företag.

De företag som upprätthåller någon av dessa förbindelser via en fysisk person eller en grupp fysiska personer i samverkan skall också anses som anknutna företag, om dessa företag helt eller delvis bedriver sin verksamhet på samma eller angränsande marknader.

Som angränsande marknad skall betraktas marknaden för en produkt eller en tjänst i ett tidigare eller senare marknadsled.

4. Utom i de fall som avses i punkt 2 andra stycket, kan ett företag inte anses tillhöra SMF-kategorin, om 25 % eller mer av dess kapital eller dess röstandel direkt eller indirekt kontrolleras av ett eller flera offentliga organ, individuellt eller gemensamt.

5. Företagen får avge en försäkran om sin status som fristående företag, partnerföretag eller anknutet företag och om uppgifter rörande trösklarna i artikel 2. Även om kapitalspridningen inte gör det möjligt att exakt veta vem som innehar kapitalet, får företaget avge en sådan försäkran om det kan försäkra att det har rimliga skäl att anta att det inte till 25 % eller mer ägs av ett företag eller gemensamt av anknutna företag eller via fysiska personer eller grupper av fysiska personer. Sådana försäkringar skall avgas utan att det påverkar de kontroller eller granskningar som föreskrivs i nationell lagstiftning eller i gemenskapslagstiftningen.

Artikel 4

Uppgifter som behövs för att beräkna personalstyrkan och de finansiella beloppen samt referensperiod

1. Uppgifterna för beräkning av personalstyrkan och de finansiella beloppen skall hämtas från det senast godkända räkenskapsåret och beräknas på årsbasis. De beaktas från och med att räkenskaperna har godkänts. Omsättningen skall beräknas exklusive mervärdesskatt och andra indirekta skatter.

2. Om uppgifterna om ett företag beräknade på årsbasis vid datum för bokslut överstiger eller understiger de trösklar som anges i artikel 2 för personalstyrkan eller för de finansiella beloppen, erhåller eller förlorar företaget sin status av medelstort företag, litet företag eller mikroföretag först om detta inträffar under två på varandra följande år.

3. Om företaget är nyetablerat och bokslutet ännu inte har blivit godkänt, skall uppgifterna i fråga grunda sig på en skäligen uppskattning som görs under räkenskapsåret.

Artikel 5

Personalstyrkan

Personalstyrkan motsvarar antalet årsarbetskrafter, det vill säga antalet personer som på heltid arbetat i företaget eller för företagets räkning under hela referensåret. Det arbete som utförs av personer som inte har arbetat hela året, som har arbetat deltid, oberoende av varaktighet, eller som utfört säsongarbete skall beräknas som delar av årsarbetskrafter. Personalstyrkan utgörs av

- a) löntagarna,
- b) de personer som arbetar för företaget och som har en underordnad ställning i förhållande till detta och som i nationell rätt jämställs med löntagare,
- c) de ägare som driver företaget,
- d) de delägare som utövar en regelbunden verksamhet i företaget och som erhåller ekonomiska förmåner från företaget.

Lärlingar och studerande under yrkesutbildning som omfattas av lärlings- eller yrkesutbildningsavtal skall inte räknas in vid beräkningen av personalstyrkan. Den tid som utgörs av mödraledighet eller föräldraledighet skall inte räknas in.

Artikel 6

Fastställande av uppgifterna om företaget

1. I fråga om ett fristående företag skall fastställandet av uppgifterna, inklusive personalstyrkan, göras enbart på grundval av företagets egna räkenskaper.

2. Uppgifterna, inklusive personalstyrkan, om ett företag som har partnerföretag eller anknutna företag skall beräknas på grundval av räkenskaper och andra uppgifter om företaget eller – om sådana finns – företagets konsoliderade räkenskaper eller de konsoliderade räkenskaper som företaget räknats in genom konsolidering.

Till uppgifterna i första stycket skall aggregeras uppgifterna om det berörda företagets eventuella partnerföretag som befinner sig i ett omedelbart tidigare eller senare marknadsled i förhållande till det berörda företaget. Uppgifterna skall aggregeras i proportion till andelen av kapitalet eller rösträtten (den högsta av dessa båda andelar). Vid korsvist ägande skall den högsta andelen tillämpas.

Till uppgifterna i det första och andra stycket skall läggas 100 % av uppgifterna för de eventuella företag som är direkt eller indirekt anknutna till det berörda företaget och som inte redan har tagits med i räkenskaper genom konsolidering.

3. Vid tillämpningen av punkt 2 skall uppgifterna om det berörda företagets partnerföretag hämtas från räkenskaper och andra uppgifter, konsoliderade om sådana finns, till vilka skall läggas 100 % av uppgifterna för de företag som är anknutna till dessa partnerföretag, såvida inte uppgifterna om dessa har räknats in genom konsolidering.

Vid tillämpningen av punkt 2 skall uppgifterna om de företag som är anknutna till det berörda företaget hämtas från räkenskaper och andra uppgifter, konsoliderade om sådana finns. Till dessa skall aggregeras proportionellt uppgifterna om de eventuella partnerföretagen till dessa anknutna företag som befinner sig i ett omedelbart tidigare eller senare marknadsled i förhållande till dessa, om de inte redan har räknats in i de konsoliderade räkenskaper i en proportion som motsvarar minst den procentsats som anges i punkt 2 andra stycket.

4. När personalstyrkan inte framgår av de konsoliderade räkenskaper, skall den beräknas genom att proportionellt aggregera uppgifterna om de företag till vilka detta företag är partnerföretag och lägga till uppgifterna om de företag till vilka det är anknutet.

AVDELNING II

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 7

Statistik

Kommissionen skall vidta nödvändiga åtgärder för att lägga fram den statistik som den upprättar enligt följande företagsklasser:

- a) 0–1 person.
- b) 2–9 personer.
- c) 10–49 personer.
- d) 50–249 personer.

Artikel 8

Hänvisningar

1. Alla gemenskapsbestämmelser och alla gemenskapsprogram som ändras eller antas och i vilka begreppen "SMF-kategorin", "mikroföretag", "små företag" eller "medelstora företag" eller liknande begrepp nämns bör hänvisa till definitionen i denna rekommendation.

2. Under en övergångsperiod fortsätter nuvarande gemenskapsprogram, där definitionen av SMF-kategorin i rekommendation 96/280/EG används, att gälla till förmån för de företag som ansågs tillhöra SMF-kategorin när dessa program antogs. Rättsligt bindande åtaganden som kommissionen ingått på grundval av dessa program förblir opåverkade.

Utan att det påverkar tillämpningen av första stycket kan ändringar i dessa program av definitionen av SMF-kategorin ske endast på villkor att definitionen enligt denna rekommendation antas i enlighet med punkt 1.

Artikel 9

Översyn

På grundval av en genomgång av tillämpningen av definitionen i denna rekommendation som skall göras senast den 31 mars 2006 och med beaktande av eventuella ändringar av artikel 1 i direktiv 83/349/EEG rörande definitionen av anknutna företag enligt det direktivet, skall kommissionen om så är nödvändigt anpassa definitionen i denna rekommendation, och särskilt trösklarna för omsättning och balansslutning, för att ta hänsyn till erfarenheter och ekonomisk utveckling i gemenskapen.